

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner - Károlyi ház első emeletén; egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnyv főlvetetik * pontosan közöltetik.

Az előfizetéssel elkésteknek a 'Jelenkor és Társalkodó' 2dik félelvi folyamából még teljes számu példányokkal szolgálhat a szerkesztőség.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Két garas V. 5. gr. Széchenyi Istvánról; országgyűlési közlemény; országos ülés a fehérmegei kérelem ügyében; budapesti napló: napi események, irodalmi újdonságok, magyar játékszíni krónika; a János-fővete i pesti sokadalom eredménye; nagyszerű jótékony sorajáték a nőegyesület célainak előmozdítására; nemzeti színház-újítás; Pestmege: indítvány a honvédelmi rendszer iránt; az úporai és majosházai nemesek ügyében; a pesti kertészek czéh-beli szabadsága nem fogadtatik el; husárszabási indítvány; megyei levelezések; vasmegei ellenőr; egy kis computus gr. Széchenyi Ján. urral — folytatás —; a debreczeni olvasótársaság örömmünnepe; 'sa')

Spanyolország (új forogás Barcelonában; Saragossa nyugtalanodik; Espartero és társai minden méltóságuktól megfosztattak)

Anglia (alsóházi viták a szerb ügyek fölötti. Külföldi elegybir. Értesítő.

Magyarország és Erdély Két garas.

V.

Legközelebbi cikkemben azt állítam, hogy én azért érzem magamat honunk investitióját illetőleg, teledjára teli hozzájárulásra már régóta mindig hajlandóbbnak, mert legelsőben is: illyest minden macskaféle körülgetéseknél sokkal egyszerűbbnek és loyalsabbnak tartok; és aztán: mert olly sommát, mint például száz milliót, mellynek egy kis látszatja volna, sommi más alapon ki nem lehet teremteni sok idővesztés 's egyéb nehézségek nélkül, mint egyedül teledjifizetés sarkalata.

Most ezt ismétlem. 'S meg fogjuk látni, bármikép csűrjük csavarjuk is, hogy magunkhoz illőbbet, czélnak megfelelőbbet 's kevésb nehézségekkel járó bizony nem fogunk találni, mint az általam tervezett díjnak aránylagos fizetését.

A' felemelt sóár basisára állítani tervet, akaratom ellen is, mindig az egykori irlandus szántóvetőkre emlékeztet, kik, mint mondják, régi időkben ökreik farkára köték az eke rudját. 'S ugyan is: mert bármily tervet ollyas valaminek feldragítására állítani, mi természetű országban, levegő, víz, meg fű után legszükségesebb szer, nem egyéb, mint az ország ott terhelni meg — t. i. az ökröt farkánál fogni be — hol az annak leginkább, vagy legalább mód nélkül fáj. Mi a' sőt illőti tehát, mellytül-eleztünk, és azért estünk el, mert „vala inkra” nem akartunk venni terhet, errül hallgassunk 's ne emeljük azt még magasabba. Ha pedig már szólni akarunk róla, a' helyett hogy felemelni iparkodnánk, 's csak nyomorult homoeopathiai dosisokat tudnánk a' szegény szántóvetők, mint egyáltalában a' tenyésztők legfájdalmasabb rovására 's ekkép egyedül a' közálladalmi gazdagság tetemes megrövidítésével abbul kicsikarni, váltsuk meg loyalliter inkább az egésztest, ha bírjuk, vagy sürgessük legalább csökkentését mennyire lehet 's hadd élvezze Magyarország minden lakosa lehető legolcsóbban azon kimeríthetlen kincset, mellyel megáldá honunkat a' sors, 's melly kincs most lakat alatt tartva, természetellenileg még azoktúl is megtagadtatik, kikugy szólnán meztelen tömérdekön állnak; mikép a' természetelleniség, melly soha nem jár boszu nélkül, a' közálladalmnak tetemes megrövidítése mellett még az is eszközzi, hogy nincs rendelkezés 's tán nem is lehetne kigondolni czélszerűbbet, melly annyi erkölctelenségnek meg nem szünő forrását képezne kénytelenségileg, mint a' sónak felesigázott 's eltöltött léte.

„Sok szépet kivittünk már a' felemelt sóárral; miért ne lehetne azt ennél fogva bizonyos mértékig ezentul is használni?” Illyest lehetne okoskodásom ellen görödti, szinte hallom. Amde kérdem, mi szépet, mi nagyot vittünk ki ezen hypomocionnal? Semmit, legkisebbet is, mi nemzethez illő volna; mit ugyan a' hazai dicsőségek közé saráglyázott és a' törpét is óriásnak

néző elbizott nem igen fog hinni; de menj ki, drága földi, a' határszéleken csak egy kissé: és pirulva, epedve igaznak fogod mondani szavam szemrehányó letét.

Hogy eddigelé a' felemelt sóár jobb volt mint a' semmi, noha még ez is felette nagyon kérdésbe volna vehető, meg akarom engedni; mert hiszen tán az ökröt is jobb a' farkánál befogni, mint éppen nem, és a' legdíszesb hölgyet is, kinek csak kezét sem volnál rendes állapotban érinteni merész, hajánál fogod tűzből v. vízből kirántani, ha másképp nem lehet. De valljon mit erősít ez? Tán azt, hogy illyes czélszerű 's helyes? Éppen ellenkezőjét, azt t. i. hogy illyest ugy szólnán csak kétségbeesési állapotban szabad mivelni; midőn rendes állapotra nézve, legidőtlenebb fogás, sőt legkeserűbb gúny.

Ha tehát illett is a' felemelt sóár alapja, mit nem akarok bonczolgatni, azon időkre, mikor kétségbeesési erőlködésink közt a' legkisebb segedelem is olly jól esett, mint hajótörést szenvedettnek tenger közepén jól esik egy puszta deszkaszál; abbul nem következik, hogy illy nyomorult fogás mai napokra is illő volna, mikor mindenben jobb rendszer 's a' természettel jobban meg egyező rendes állapot után sovárgunk, vagy legalább illyes után küzdeni kötelességünk volna.

Ki ennél fogva, hihetőleg keleti restségtül saturalva, nem képes hazánk felvirágzására más kufőt fel találni, mint a' még inkább felemelő sóárt, most midőn derekabb 's természeteseb kuforrások megnyitása volna napi renden: az, alkalmasint nem tudván mit tesz, minden esetre nem küzd, legalább ez esetben nem, jobb rendszer és a' természettel jobban meg egyező rendes állapotért; mihez képest nem is átalom ezennel kimondani rá a' kontár statusember czimét, ne vegye rossz néven; ne vegye pedig, mert hiszen azért igen becsületes és másokban még felette okos ember is lehet.

Tegyük azonban fel, hogy mind az, mit mondek, nem áll, 's e' kérdésben én hibázom el a' valót; mert hiszen igaz, más országokban is statusjövédelmet képez a' só, mi egyébiránt a' dolog józanságát azért még be nem bizonyítja, ugyan mind e' mellett mi sül ki? Nem egyéb mint az, hogy a' felemelt sóárbul kerekedő somma, melly most alig rug magasabba kétszáz ezer évenkénti pgo forintnál, 's alig elég azon kisedészeket is léleketben tartani, mellyek annak a' apján születtek, minden esetre olly nyomorult hypomocion, mikép azzal Magyarország felvirulását eszközteni, vagy ahhoz valódi haszonnal csak járulni is akarni, valóban a' legsajnosb aberratio. Még magasabba csavarni e' természetelleniséget pedig lehetetlen, hahogy nem az a' czél, minden tenyésztést lehetetlené tenni, vagy a' tenyésztőket szinte arra kényszeríteni, hogy elvégre só helyett burgonya-czukrot fogyaszsanak, melly a' sónál majdmajd olcsóbb.

A' sórul tehát, ismétlem, vagy hallgassunk, vagy váltsuk be azt inkább fenekestül és aztán rendelkezünk arrul így vagy amugy, a' mint t. i. czélszerűbbnek fogja mutatni a' hideg számösszevetés, szabadon.

Az indirect adó — mellyet több oconomista lehető legkönnyebben elviselhető sulynak tart, mi azonban még mindig bíró alatti kérdés, jöllehet annak eszközésével valódi csudákat visznek végbe az emberiségnek ugy szólnán irányt adó nemzetei — az indirect adó mondom, általján véve nem látszik Magyarország mai körülményeihez még illőnek. 'S ha van valami, mi elvégre szemeinket nyomorult mibenlétünkre nézve tökéletesen felnyithatná, minél nagyobb áldás ránk nem háramolhatnék, mert egyedül az ki lát, bír magán segíteni: az valóban e' kérdésnek ámitás nélküli méltánylata volna. 'S pedig; mert ugyan miért nem illik ránk magyarokra még az indirect adónak legtöbb neme? Egyedül azért, mivel Magyarország általján és aránylag mind abbul, mi szükségkép az élet fenntartásához nem való, 's mit ekkép eltűrhetlen nyomás nélkül adó

alá lehetne vetni, o'ly keveset fogyaszt, mikép az illy sarkalatra állítandó közterhekbeni részvét, midőn általános szinylődésink tükrét egész világosságában feltárja elöttünk, nemzeti üdülés és felvirulás tekintetében valóban olly csekély volna, hogy csak félig meddig se szolgálhatna elégséges hypomocionul. 'S ugyan is: mert hol a' nagy többség szoroson csak azt élvezi 's néha még azt sem, mi nélkül ugy szólnán állatilag is alig tengődhetni — és ez a' mi esetünk — ott a' nemzeti lét még bolcsőben mereng vagy nyavalyában szinylődik, és ott ennél fogva mind azon élvezeteket, mellyeknek birtokában egyedül virágzó nemzetek vannak, mint nem létezőket nem vethetni adó alá.

Derék belfogyasztás, ez a' nemzeti egészség és erőnek valódi hőmérője. De nem ám egyedül kenyérnek, burgonyának, tengerinek, 's efféle pusztá életfentartó szereknek fogyasztása; mert hiszen illyesek egyenesen csak agyagrézünk legsürgetőbb szükségét pótolják, mellyek nélkül nem; hanem fogyasztása mind annak 's pedig progressiv arányban, mi után mind inkább vágyik a' positiv szerencsére meghívott ember, ki nem pangásra 's állati tengésre van elítelve, de üd-vét egyedül hatáskörében leli azon soha nem lankadó szorgalomnak, mellyet Isten plántált keblébe, 's melly midőn legszebb erényinek kimeríthetlen kutfeje, egyszerűsmind ugy szólnán jutalmazólag napról napra több és különfélebb életjavakban is részesíti őt.

Illy szerencse-állapottul azonban, melly után törekednünk kellene, 's mellynek lényege nem az, mint némi álbölcs elhívetni akarná, mihez képest minél kevessebbel élélni iparkodjunk; hanem az, hogy becsületes fáradozásunk után minél több kéjben részesülhessünk, minthogy — mint mondam — az ember nem negativ és pangó, hanem positiv és haladó szerencsére van meghíva, illy állapotul mondom, nem de még illy rectificált ideáktul is azonban — o ne csaljuk magunkat — meg vajmi távul vagyunk; mert valóban, ha mind azon illusiokat és azon hiu álmokat, mellyeknél fogva nem egy magyar, honát és kivált saját magát öröklég tulbecsülve, legsajnosabban le van bilincselve, a' számösszevetésből kihagyjuk, lehetetlen lesz meg nem valtanunk, hogy bizony Magyarországnak mind annak fogyasztása, mi jöllehet az élet fenntartására szoroson nem szükséges, de azért még is kellek minden jobb társasági, családi, sőt egyedi viszonyoknak, vajmi kevés és szük körök közé van szoritva. Mert hiszen Magyarországnak mondhatni legtöbb lakosa, aránylag valódi jó eledellel sem él, valódi jó ruhában sem jár, valódi jó házban sem lakik, 's annál kevesebb élvezi mind azon anyagi és szellemi kéjeket, mellyek közt annyi boldog napokat élnek más nemzetek, jöllehet magyar alkotványos szabadságuk nincs, mellyel mi annyit kérkedünk sőt pajkoskodunk, de azzal viszont philosophiai felfogással élni nem tudunk. 's éppen olly kevesse értjük annak kellő gyümölcseit gyakorlatilag biztosítani magunknak.

Szomorú tanulmány, de való, 's csak az ki lát, bír magán segíteni.

'S ugyan is: mire lehetne vetni nálunk indirect adót? Menjünk csak városról városra, faluról falura, házról házra: 's valljon mit fogunk találni? Némi kevés körön kívül, szinte mindenütt inkább szükséglet mint felesleg; ha t. i. ez esetben is az ideákat össze nem zavarván, nem nevezük azt is feleslegnek, mi nélkül egy Diogenes-féle hiu különc szorosan ellehetne, kivált rövid időre; vagy mi ellen nem egy népproféta legalább elszónokolja — de maga nem gyakorolja — cynicus dagályait. —

Hagyjuk ennél fogva az indirect adózási eszméket jobb időkre, midőn rectificált fogalmak és rectificált cselekvények következtében kevesülni fog nálunk a' sybarita here, meg a' cynicus bolond, de e' két tulajdonság közöt mindinkább növekedendik azok száma, kik dolgoznak is de költenek is, és kik ha minden nem til-

zon valódi szomorító jelenet foglalja el figyelmünket, 's kívánja orvoslásunkat, hogy hazánknak egy megyéjében ezernél több 's így nagyszámú egyedekről a köz tisztviselőségnek, előljárásának, rendfentartóinak czélba vett, rendtelenséget szülő, lelacsonyittatásuk mellett igazgató 's ingerlő módon, erkölcsellenítő befolyás gyakoroltatik; mind a' használt törvénytelen eszközök, mind az általuk nyert eredmény sokkal nagyobb szerűk 's megyénk nyugalma továbbá is kockáztatók, sem hogy ezeknek legszorosab megvizsgálataért, 's az illető vétkeseknek üdvös szigorúsággal leendő megfenyítetéseért fels. királyunk előtt, ugyanazon uton, melyen a' tisztválasztásunk alatti kicsapongásokat megvizsgáltatni kértük, megújítva esedezni elmulasztanók: nem kisebb fájdalommal illete bennünket követ urak azon jelentése, miszerint ezen minden hitelességben szükkülő, semmi hivatalos uton az országgyűléshez nem nyújtott, semmi megyei követ által magáévá nem tett folyamodás az előttünk *levő szokás ellenére az országgyűlési elnökök és országülés elnökével egyenesen a' kerületekben követ urak ellenmondása 's ovástétele ellenére vétetett* 's habár első felolvasásra is a' most érintett hiányok kitűnének, mégis *közíratra bocsáttatott 's tárgyalás alá vétetett.* Nem akarjuk ezáltal említeni megyénknek elmellőzött alkotmányos önállóságát, nem panaszkodni el nem ismert autonómiáját, hanem fájalmunkat egyenesen 's leginkább az egész tárgynak illy módon nyert mostani helyzete felett kimondani; t. i. hazánk törvényhozója kimondva ugyan, hogy a' folyamodás érdemébe nem ereszkednek, de más részről még is annak elég hitelt adva, hogy azon fels. királyunkhoz egy külön felküldendő felírás alapulhasson, ezen folyamodást, mely egy megye méltóságát 's elismert érdemű némely egyedek neveit sőt főleg érinti, országgy. tárggyá alakítják a' nélkül, hogy valami kezeskedett volna arról, a' nélkül hogy ez iránt *maga útján vizsgálat rendeltetett volna:* vajjon nem rágalom ő az, mi a' haza minden értelemben drága pillanátit már két ker. ülésben elfoglaltá. Vigasztalásunk egyébiránt csak az, hogy hazánk törv. hozóinak magas állása 's méltósága legkisebbé még ez által kockáztatva nincsen, miután az egész tárgyalás eddig csak az úgy is semmi diplomatikai jelentőséggel föl nem ruházott kerületekben 's így maradandó nyom és emlék nélkül mult el. Végre a' mint mélyen tisztelt főispánunknak, kinek kormányzási teljes ideje, de leginkább a' mult tisztválasztás alatt bölcsességét mély tapasztalását 's törvényességét hálával ismerjük el, fájalmunkat e' jelen esemény felett különös levél által, vonzódásunk, szeretetünk 's tiszteletünk jelölül kimondottuk; a' mint továbbá a' folyamodásban megnevezett többi egyed miatt hasonló szíves érzésünket ezennel kijelentjük, úgy követ uraknak eddigi hivataloskodásaira teljes meglepülésiinket szinte örömmel nyilvánítjuk, remélvén, hogy követ urak ezen sértést, mely az említett folyamodás szerkesztője által követ urak ellen czélba vétetett, midőn annak ellenében megyéjük bizodalma, szeretetét 's meglepülését aránysuly gyanánt latba tétetni látják, többé sértésnek nem, hanem inkább érdemlett dícséretnek alkalmául vendik. Oda utasítjuk tehát követ urakat — hogy mindenek előtt az ide foglalt nézeteket az orsz. ülésben magunk és öngazolásukra naplóbá leendő iktatás végett szórul szóra felolvassák, és az országos KK. és RRket azon adatok elmondása mellett, melyek az említett folyamodásnak alaptalan és rágalmas voltát kétségkivülívé teszik, egész alázattal arra kérik, hogy ezen folyamodás további tárgyalásától elállani 's az arra tett határozatokat — megváltoztatni kegyeskedjenek. Az olvasottakból méltóztattak, így szóla tovább a' fehérmegyei követ, kivetheti, mikép a' kérelem hamis adatokon alapul 's az egész folyamodás csak arra mutat, hogy a' választás nem a' kisebbségben maradt panaszkodók kénye 's kedve szerint ütött ki. Gyöngédten oldalegyébiránt e' kérelemnek, hogy általa a' megyei közgyűlés, szintugy mint az egész tisztikar, és a' többség - választotta követek állása méltatlanul gyanúsítottatik. Mert ha a' dolog úgy állana, mikint a' folyamodók állítják: akkor az egész fehérmegyei tisztikar, szintugy mint a' szóló követ és társa jelen állásukat gyaláznak tartanak. Egyébiránt már maga a' folyamodás alakja, és azon mód, melyen e' kérelem ide került, elég tanubizonyságot tehet a' folyamodók ellen. Személyünk ő nmga meglepettnek mondja magát a' ker. elnök egyikének azon nyilatkozatása által, miszerint általadván egy üzenetet és felírásjavaslatot, a' fehérmegyei folyamodók kérelmének felolvasatását szorgalmazá, holott arra sem az üzenetben, sem a' felírásban semmi hivatkozást nem vett észre, midőn a' turmezei gróf kérelem-

levelét beadta, akkor csatolmányokra hivatkozás történt, és akkor a' csatolmányokat föl is olvastattam, most azonban az üzenet és felírásban csatolmányokra hivatkozás nem törtévé, az üzenet következtében a' kérdéses folyamodást fölolvadni nem lehet, 's azt hittem, hogy a' folyamodás a' KK. és RRdek által is csak levéltárbarátétel végett adatott ide. Ha egyébiránt fel akarják olvasatni a' t. KK. és RR. ám tanácskozzanak fölötte 's legyen meg a' többség akarata: de én nem látom a' felolvasás szükségét; mert hiszen minek itt a' felolvasás? Itt van egy panasz, más részről a' vármegye határozata! mi lesz ennek következtése? Egy megyének kevesebb hitelt adunk, mint a' panaszkodó egyedeknek — van e' a' vmegyének drágább kincse autonómiájánál? 's midőn itt a' kisebbség panaszkodván a' többség ellenében, mi a' kisebbségnek adunk hitelt, nem azt mutatjuk é vele, hogy a' megyei municipium semmit sem ér. Megmondom mit érek, különben nem érdemleném, hogy magyar vagyok; de csak attól félek, hogy az illy fajta petitiók rontják meg idővel a' magyarnak azon petitionalis jogát, minek Európában még eddigelő párja nincs. Mert hol van az, hogy a' magányos polgár olly szabadon emelhesse szót mint nálunk? Tán Angliában? Ott bizony a' sok százezer névvel ellátott roppant pergamenek a' szabadságnak nem épen legnagyobb eszközei. Ott a' népgyűlések nem határoznak, nem orvosolják a' haza polgárainak baját; de nálunk ha ki orvoslást nem talál a' megyénél, kérehet a' kir. felségénél, ha ott sem boldogul, nyitva áll előtte az országgyűlés. Itt hát a' petitiói jog nagyobb mint másutt akárhol; ha a' többség igazságtalan, szabadon szólhatok jobbra balra, a' nélkül, hogy factionnak vétetnék. Vagy a' Kun Lászlói majoritást akarjuk visszaidézni és a' számlált többségnek a' józanabb kisebbséget elibetenni? Főlek, igen félek, hogy miként a' vox populi vox Dei, most jobbra, majd balra alkalmaztatott, szintaz történetik az efféle petitióvalis, mert ám két élű fegyver az, és a' petitióra is lehet embert szerezni. Ott a' törvényt szabta mód, tartsuk mi magunkat ahhoz, és annak áldott sikere leend. Most pedig lelkem belsejéből ajánlom, ne álljunk ellen magunk saját intézvényeinek. Inkább higyük a' vmegyének mint néhány magányosnak, mert ha ez így megy, egyéb vmegyéknel is követésre találhat e' példa. Egy megyei követ azért kívánja felolvasatását a' kérelemnek, mert azt a' tárgyalás természeté kívánja annál is inkább, hogy az ellentét az utasítás és folyamodás között világosan kitessek. Másik követ ismét azon oknál fogva kéri a' kérdéses folyamodás felolvasatását, minthogy az hivatalosan, a' ker. tagok megegyeztetéssel adatott által. Ezekre személyünk ő nmsága így válaszolt: mindent felolvasatok, mire az üzenetben hivatkozás van, azonban ha a' többségnek úgy tetszik, hogy itt e' folyamodás felolvasassék: ám legyen, olvassák! („mindnyájan kívánjuk kiáltott) az olvasás ekkor megkezdett, azonban egy követ indítványára időnyerés végett a' folyamodás felolvasatának nyilváníttatván, elnök ő nmga meg egy szerájánál a' dolog mellőztetését; egyébiránt megnyugtatá a' RRket hogy a' folyamodás az országos acták közé fog téteti. A' legelőbb szolt megyei követ előadásának fő eszméje ez: a' megyék autonómiájának feltétele kívánja, hogy az egész dolog az illető m'gyére utasitassék: mert ha egyszer lehetséges, hogy a' kisebbség a' törv. és gyakorlat kitűzte köztról elvonjon valamit, akkor a' legszentebb alkotmány elvészelynek indul. Hogy állt a' fehérmegyei dolog? 5 — 6 — nem bánom 1000 — ember feljő, panaszkodnak, hogy a' főispán őket nem csak a' megye tereméből kiűzette, hanem a' választási jog gyakorlatában is gátolta. Dato, sed non concessio hogy úgy történt. Ezt a' főispán vagy mint végrehajtó, vagy mint megyei tisztviselő tette. Ha mint végrehajtó tette, önkényének ellenáll a' megyei hatóság; ha pedig úgy mint megyei tisztviselő cselekedte, akkor a' megyei közönség vonhatja őt feleletre. Ki panaszkodik? egy töredék (fractio). De a' megye többségének törvényes organuma, a' követ, nem helyesli, sőt az egész előadást alaptalan rágalomnak vallja. Mondhatná va' aki, hogy Fejérmegyében a' többség erőszakoltatott, igen, de tisztválasztás óta is tartattak ott közgyűlések. Azon ellenvelésnél pedig, hogy a' többség zsarnokoskodik, veszedelmesb tán alig képzelhető, mert hol a' törvényes többségen kívül másan alapul a' tisztválasztás, követutatis, vége ott az alkotványnak; nem kívánám, hogy a' status ellenében mindenhatóságra emelkedjenek akár egyes megyék, akár a' végrehajtó hatalom, hanem a' végrehajtó és megyei hatalom tulnyomóságát viszonzosan egy más által vélem mérséklendőnek. (E' közben a' m. föRRdi küldöttség a' magyar nyelv, az országgy.-

nek Pestre áttétele és a' szólásszabadság ügyében 3 rendbeli üzenettel megérkezik). Folytatja tovább az előbbi szónok: „Ha mindannyiszor föl kellene függeszteni a' választást, valahányszor csend és bátorság esz-közléseül katonai erő alkalmaztatik, ugy soha sem lehetne a' választást bevégezni; mert ezt tudva, minden választáskor találna módot egy pajzán kisebbség garázdálkodni. Alkotványos polgár hódolni köteles a' megyei többség akaratának, habár hibás volna is az; szép példát adott erre a' dicső eml. Washington, ki mikor a' többség ellene határozott, bár átlátta a' határozat helytelenségét 's bár elég katonai erő volt is kezében, a' többséget más határozatra kényszeríteni: alkotványos polgárhoz illő tisztelettel engedett a' többség akaratának. Az országosan duló bajt nem látom egy kis üzenet által bevégezhetőnek, sőt ez uton veszélyeztetve látom a' megyék autonómiáját, mert a' katonai hatalomnak a' megye municipalis jogaiba avatkozása nem mellékes petitió útján tárgyalandó; én tehát utasításomhoz képest semmi esetre sem kívánom a' felírást a' fehérmegyei magánygyedek körelmére alapítani (E' közben a' m. föRRhez kinevezett küldöttség visszaérkezvén, jelenti a' viszonyulvölzetet és ő cs. kir. főhűségének a' nádornak azon nyilatkozatát, miszerint az átküldött üzenetek és felírásjavaslatok minélelőbb tárgyalatás alá fognak vétetni). A' föRRdi üzenetek felolvasása tanácskozás végre halasztatván, a' köv. szónok a' fehérmegyei kérelmet az országos irományok közé kívánja tétetni, egyébiránt a' kérelem érdemébe nem kíván bocsátkozni, hanem megjegyzi, hogy a' megyei kicsapongásokat korlátozó választmány még e' felírás következtében érkehető adatoknak jó hasznát vehetné. Mire elnök ő nm. válaszol: mikép ha a' t. KK. és RRnek czélja az, hogy miután Fehérmegye kir. biztosságot kért a' megyei kihágások megvizsgálására, a' kir. biztosság útján szerzendő adatok az illető választmány használatára megszerzessenek; akkor ne vegyék felírásuk alapjául a' fehérmegyei kérelmet, miről a' megyei többség azt mondja, hogy nem igaz, mert ha épen adatokra van szükségünk, akkor több vármegyéből is kívánhatnánk azokat. Egy m. követ így okoskodik: ha alapos a' sérelem, ott az út a' végrehajtó hatalomhoz, azon esetre ha ez nem orvosolná, akkor leszá ideje a' dolgot itt az országgyűlésen tárgyalni; midőn épen Fehérmegye követe hivatalosan állítja, hogy több aláírás hamis, hogyan alapithatók illy oklevélre felírásunkat. — Egy m. követ az egész kérelmet egyes személyek lelacsonyittatására számítottnak mondván annál inkább mellőzendőnek véli, mert ha illy példaadással a' boszúállás mintegy vérszemét kaphat, akkor az országgyűlés maholnap Petitionslandtaggá lesz — volt példa, hogy valamely sérelem törvényes uton nem orvosoltatván itt az országgyűlésen tárgyalatott. Ámde a' fehérmegyeinek egyszerre két uton is kerestek orvoslást, kir. biztosságot kértek egy felől, midőn az or. gy. hez folyamodnak más felől. És midőn magunk is kimondjuk, hogy a' kérelem érdemébe avatkozni nem akarunk, hanem csak megyei kihágási adatokat kérünk, nem érezzük ő mindnyájan, hogy e' részben olly bőven el vagyunk adatokkal látva, hogy másnak is eléggel szolgálhatunk. — A' most felállott szónok a' felírásjavaslatot vévén bonczkés alá, így szól: Két részre osztik a' felírásjavaslat. Első részben az mondatik, hogy miután már ugy is kir. biztos van kinevezve a' fehérmegyei kihágások iránt, mellőzni akarjuk a' kérelmet; második részben még is e' kérelemre alapítják felírásukat, holott e' kérelem épen most rágalomnak nyilváníttatott, sőt magok a' KK. és RR. is oda teszik „állítólag“ továbbá azt is „mennyire való lenne“ — hogy pedig csakugyan nem való — maga Fehérmegye követe előbb ugyan egyedi meggyőződése, ma pedig utasítása szerint állítja: hol kell már ennél hitelesebb forrás, mint egy megye követeinek utasításával egyező nyilatkozata? Ha a' megyei kicsapongásokat illetőleg adatokra van szükségünk: akkor nem a' Fehér vmegyei kérelemre kell felírásunkat alapítunk. Ha e' k e r e l e m nem adatott volna is be, tudhattuk mi, mik történtek Szathmárban, Gömörben 's én távolról sem akarnám azon gyanú árnyékát magunkra vetetni, mintha épen a' fehérmegyei kérelem ébresztett volna bennünket azon kötelesség teljesítésére, miszerint a' megyei kicsapongásokat korlátozó javaslatkészítéshez, szükséges adatok szerzéséről javadokoskodjunk. Így állván a' dolog, üzenetünk 's felírásjavaslatunk a' folyamodóknak látszik némi satisfactiót adni, kiknek e' rendkívüli utasak akkor kelle vala választaniok, ha más út el lett volna előttük zárva. — Mondjuk tehát ki felírásunkban világosan, hogy Szathmár, Gömör 's Fejérmegyékben választási kicsapongások történtek, és

mi épen a megyei kicsapongások korlátozásán dolgozván, az említett megyékből kir. biztosság útján kinyomozandó adatokat ohajtának magunk felvilágosításul szerezni; ámde miszükségünk illy adatokra, hiszen a ker. ülésekben kifejtetett már a most divatozó megyei kicsapongások eredete és története. Megmondottak: Jelen: hogy az ugynevezett korteskedések eredetileg azon elfogultságnak köszönik létüket, miszerint egyik mint másik megyében találkoztak oly egyedek, kik azt vélték, hogy szeretett megyéjük csak úgy lehet boldog, ha ők hivatalt viselnek; más felől ismét a főispánok hitték a megye boldogságát bizonyos egyedek személyéhez kötendőnek és így a megyei boldogság alólul szinte mint felülről személyesítettvén, minden tisztválasztáskor személyes harc és háború kezdett. Mit használ most kérdem a törvényhozásnak tudni, ha vajjon Fejérmegyében A vagy B verekedett! C-nek vagy D-nek itták meg borát? erre a választmányának semmi szüksége. Hiszen a kir. biztosokról különben is az mondatik, hogy eljárásuk egyoldalú, mirevalók volnának tehát az általok nyerendő adatok? — vagy hagyjunk tehát fel a fölirással, vagy ha már csakugyan fel akarunk írni, a beadott kérelmet mellőzve, ne Fejér hanem Gömör és Szathmármegyékből is kérjünk adatokat. Egy másik megyei követ alólul mint felülről biztosítani kívánja a megyék szabadságát, azt sem tagadja hogy biz a főispánok gyakran személyesítik a megye boldogságát, aunnál fogva nem is szeretné a kérelemjogot csonkíttatni; de jelen esetben a felirást oly kérelemre nem véli alapítandónak, mellyről egy törv. hatóság követe azt állítja, hogy alaptalan. Ha mult alkalommal Turólya követének előadását kétségbe nem vonhattuk: mi joggal kételkedhetünk most Fejérmegye köv. hitellessége iránt. Mi a megyei kicsapongásokra vonatkozó adatokat illeti, azokra nekünk már nincs szükségünk, mert az illető ker. választmány munkálatával készen van, és a javaslat elvei megállapíttatva; de hogy is támaszkodhatnánk oly kérelemre, mellyet érdemleg tárgyalni nem akarunk: mit ha tennénk, a megyék függetlenségének megtámadására tárnánk kaput; mert hány egyében van meghasonlás, és egy köv. vagy tisztválasztás nem zavarja é fel többnyire majd mindennél a kedélyeket? mellyeket még most egy okos főispán le tud csillapítani, de mi történik akkor, ha mi a kisebbségben maradtott elégtelenségnek mintegy lábat adunk, s az országgyűlés komoly teremét szenvedelmek gyűlpontjává változtatjuk, honnan a fellázadt indulatok piszkolódási szerte áradoznak az egész országba. Ne kockáztassuk a megyék függetlenségét, mert most is annak köszönhetjük alkotmányos szabadságunkat, hogy centralisálva nem volt, hanem a szabadság szálai a megyék autonómiájába szerteszövedve egy csapással semmi erőhatalom által nem vagdaltathattak szét. Ennyi ostrom után az ellenvélemény pártolói közül emelkedett szózat gyengének mondá a megyei szerkezetet, mint melly a kebelbeliek által is megdöntethetik s annyi bizonyos, hogy a mindenható többség szinte tartoznék a kisebbség azon jogát tisztelni, miszerint annak, törvény-engedte korlátok között panaszkodni, alkotmányos szabadságában áll, miután már a kérelemjog az ellenvéleményük által is alkotmányosnak elismertetik. Mi azt illeti, hogy felirásunk által a kir. biztosi eljárások eredvényének a törvényhozás elé terjesztése czéloztatik, az, mi tagadás benne, úgy van s csak az volna kívánatos, hogy az illy biztosságok egyaránt napfényre hoznák a visszaéléseket akár alólul akár felülről okoztattak legyen. A fejérmegyei tisztválasztásra nézve azt jogyzi meg szóló, hogy ha ott zavar nem történt, minek volt hát a katoná? hiszen hol zavar nincs, ott katonára sem szokott szükség lenni. Hogy az aláírások közül 1—2 hamis, azért van igaz is. A kérelmet a törvényhozásnak nem lehet elutasítani, mert épen azért hozatott ide, minthogy magában a megyében a mindenható többség a kisebbség jogait elnyomja, a kir. biztosság pedig csak az elkövetett kicsapongások eredvényét szokta vizsgálni, de annak, hogy mi adott okot a zavarra, végére nem igen jár. Épen a megyei szerkezet megóvása kívánja tehát, hogy felirjunk. Kir. személynökönk ma ismét szót emel. Minél tovább gondolkodom, úgy mond, még, pedig a mostani gondolkozásmód szerint, annál inkább meg kell győződnöm, hogy a magyar, municipalis jogaira legkényesebb. Még alig néhány napja, hogy a KK. és RR. Jónak láták igazolási választmányt nevezni ki, s midőn én nem láttam az egész intézkedésben jogaim csonkíttatását, már a megyék közül többen fenakadtak benne, sőt némelyek épen sértve érzék magokat általa. Nem tudom, mi törté-

nik majd most. Midőn egy felől a kisebb rész panaszkodik, más felől a nagyobb rész gyűlést tart és a panaszt alaptalannak közgyűlési határozatnál fogva kimondja. — Higyegek meg a t. KK. és RR. még az országgyűlés által sem engedik magukat a megyék egészen absorbeáltatni, kényes ezen nemzet megyei municipiumára. A megyei többség ellen panaszkodni annyi, mint a megyei rendszert hozni gyanúba. Hogy jelen felirásunkkal mi szolgálatot teszünk a hazának, nem tudom; de mikor egy követ szavának, egy megye határozatának hitellessége hozatik ill kétségbe, nem tudom köz meggyőződés iránti aggodalmamat eltitkolni. Mi a kir. biztosság eljárásának egyoldalúságát illeti, azt nem ismerem; annak egyébiránt törvényre kell elejét venni, ámde ez a fenforgó tárggyal nincs semmi összeköttetésben. Mit mondtam, hosszab gondolkozásom eredvénye. A következett szónokok egyike igen különösnek találja azt, hogy 1100 ember előadása többre méltatattik mint egy törvényes hatósággal bíró megyeé. Másik szónok pedig így okoskodik: két tárgya van a felirásnak, ugymint a kérelem és a KK. kívánata. Mi a kérelmet illeti, annak alakját s érdemét lehetne tekinteni. Alakját illetőleg, nem azt értem, hogy kik írták, mint írták, jött-e kényserítés közbe, mert aláírásra szint-ugy lehet vesztegetéssel csábítani, mint azután az aláírás visszavonására, hanem azt értem: hogy a kérelem nem az országgyűlés törvényes elnökének nyújtott be, miután küldöm utasítása szerint a kerületi ülés nem országos, a kérelem az országos elnöknek lett volna benyújtandó. A dolgot érdembe ereszkedni nem czélok, elég legyen megjegyznem; mikép a választásokon alul felül történik visszaélés, „Iliacos intra muros peccatur et extra“ egyébiránt az okozott sérelmek orvoslására akár a főispán, akár egyebek ellenében nyitva áll a törvényes ösvény, induljanak azon a fejérmegyei panaszkodók is. A t. KK. és RR. kívánatának pedig miszerint a megyei kihágások tárgyában adatok kérelmek, a fejérmegyei kérelem tán alkalmul igen, de alapul semmi esetre sem szolgálhat, sőt alkalmi okul semigen, mert ha a fejérmegyei panasz soha fel nem kerül is, csakugyan folyamodtak volna a KK. és RR. szükségese adatokért, és a felirás, a fejérmegyei kérelem említése nélkül most megtörténhetik. Egy másik követ szinte ellenzenő a felirást, ha az a municipalis jogok csonkítására czélozna, de miután arra nem czélok, s a törvényhozásnak a törvények végrehajtását szóba hozni, nem annyira joga mint kötelességének tartja, mert a nemzeti testbetegségnek okait szükség kipurhatolni, hogy az orvoslásra czél-szerű intézkedések tétethessenek: ennél fogva szóló a felirást egész kiterjedésében pártolja; „maradjon“ nál kezdem beszédemet a felirást illetőleg, így szól egy fiatal tisztai követ, mert a felirás okai kerületileg már eléggé kifejtettek, hanem a felolvasott és ki is nyomatott fejérmegyei utasítás hangulatára van megjegyzésem; miután Fehérmegye többsége megfelekedezni látszott azon tiszteletéről, mellyel a törvényhozás iránt mint egyes megye tartozik: én Fejérmegye többségének ezen utasításba foglalt sértő kifejezéseit s hangulatát roszalom. E roszalásra elnökönk ma válaszlott: hogy Fejérmegye micsoda neven veszi e roszalást, nem tudom, de ha a megkezdett úton mennek a t. KK. és RR. ilyen roszalásra még aligha nem lesz több alkalom is. Mert a vármegye száját, hol a többség uralkodik, bedugni nem lehet: a többség ad utasítást, a többség szabadon akar mozogni, Fehérmegyében is befolyását sem a kormány, sem országgyűlés által nem engedi megszoríttatni; egyes követ roszalása által pedig még kevesebbé. (Folytatása köv.)

Budapesti napló. Szekrényessy Endre derék s buzgó városkapitányunknak sok rendészeti javítást köszönhet már fővárosunk, s legközelebbi rendelete is illő megismerést érdemel, mely szerint a targonczások s berkocsisok járdáinkról száműzetnek így ezentul életveszély nélkül fogjuk utunkat folytathatni népes utcáinkon. Egy ohajtásunk azonban mind e mellett is van még, mellyet számomas nevében közlünk. A járdákat naponkint többször oly nagyon felöntözik, hogy, szerencsétlen fűhár nadráginkról említést sem tevé, hólgyeink sárprómet visznek haza hosszú ruháikon, még a legrovidebb óta után is, lábaik pedig a könnyű nyári kelmeczipékben azonnal átáznak, miből aztán hurut s egyéb apró baj követezik, miket néha még súlyosb betegség is követhet. Pedig ezen járdaöntözés egészen szükségtelen, mert csak a kocsiut poros. Csupán azt kellene tehát öntöztetni, s bizonyosan számos hólgy köntöse s ugyanannyi férfi fehér nadrága épségben maradna. — Aug. 26-án ment véghez a vakok pesti intézetében a nyilvá-

nyos próbatét, mellyen a német nyelvtant kivéve, minden tanulmányi tárgy nemzeti nyelvünkön adaték elő, mit az igazgató s tanító urak buzgalmanak köszönhetni. A kézimunkákban leginkább Schneider Margit tündető ki magát, ki egy üngöt s ruhát kiszabott s meg is varrt. Egyébiránt a különféle kézimunkákból 22 darab a műkiállításban is látható. Befejezésül, egyebeken kívül, Vörösmartynk Szózatát éneklék a növendékek. Jutalmakat kaptak: Pauka Mária (kitünő haladásaért nemzeti nyelvünkben), Lakatos Andor, Kollárics Klementina, Ozró János, Leitermann Márton és Hajovszky Károly A' delutáni testgyakorlaton szinte számos néző volt jelen. — Többi irodalmi ujdonságbul leginkább ezekre figyelmeltetjük ezuttal t. olvasóinkat: „Nemzeti könyvtár“, kiadja a Kiszalud-Társaság pártfogásával Schedel Ferencz; 1ső füzet; tartalma: Kármán J. írásai és Fanni hagyományai, e két elhunytak arcképével. Kármán és Fanni írásainak egyetlen művelt magyar hólgy asztalan sem szabad hiányoznia. A' többi 9 füzet Csonkai, Kis János, Vitkovics és Gombos munkáit hozandja. 8 íves, pompás kiállítású füzet ára csak két huszas; s így Hartleben, a' derék kiadó, csak érdemlett kitünő részvét által nyerhetend illő kárpótlást. Meg kell még említenünk, hogy Schedel számos még világot nem látott munkáját bírja Csonkainak, mellyek rendkívül emelendik e' gyűjtemény becsét. Geibel költségin jelent: „Robinson-Crusoe“, Foe után kivonatban ford. Vajda Péter, 4 színezett képpel, kemény kötésben, ára 54 kr.; örömet ajánljuk gyermekeik számára szülőknek e' kedves olvasmányt; továbbá: „Elmélet és szemlélet“ a Propylaeumok bírálatul. Irta Térey. Ára 30 kr. Ajánlja Kölcsey hamvainak. Kik Szontagh Gusztáv jeles Propylaeumit olvasák azok bizonyosan örömmel veendik e' tárgyismerő bíráló szózatot. A' német-magyar zsebszótár első füzeté Bloch Móricztól, szinte megjelent már Geibelnél, a' két kötet ára csak 4 pfo for. E' szótárt olcsósága s bősége egyenlően ajánlják. A' szerző költségin jelent meg Nagyszombatban: „Magyar-föld egyháztörténete“, 1842ben jutalmazott pályamunka, írta Lányi Károly 1 és 2ik füzet. Minden füzet ára 40 kr. p.p. Az egész 3 kötetből s mintegy 9 füzetből fog állani, s hazai történetünkben igen érezhető hezagot pótoland ki. Árutatik Hartleben könyvárosnál. — Játékszíni krónika: nemzeti színpadunkon aug. 25ikén adaték „Tisztújítás“ vigj. 4 felv.; 26ikán „Matild“ dráma 5 felv.; 27ikén Bérzsünnel, „Tisztújítás“ vigj. 4 felv.; 28ikán s 29ikén ugyanaz ismételteték. 30ikán „Charlotte kapitány“ vigj. 2 felv.; 31dikén a' miskolcziak javára bérszünnel, „Eskü“ dalj. 4 felv.; Schodelné Elaiza szerepében szívességből lépett föl s engesztelő lelkes előszavai után nagy tetszéssel számos tapsal s kihívással fogadtatott a' szerfélt tömött színházi válogatott közönségtől.

Nagyszerű jótékony sorsjáték, melly f. 1843ki nov. folyamában egy színházi multság alkalmával a' budapesti nöegyletek által létesített intézetek, jelesül Pesten a' gyám és sanyilóház, dolgozóház, és a' szegények tanodája, valamint Budán a' sanyilók ujdonan építendő intézete javára fog huzatni. A' nyerevényi tárgyak tiszta ezüstből készülték s 60 ezer pftot érők, 200 nyerevényre felosztva s következő értékük: 4000 p. f. 1500 f. 1200 ft. 800 ft. 600 ft. 500 ft. 450 ft. 400 ft. 350 ft. 300 ft. 250 ft. 200 ft. 180 ft. 160 ft. s így tovább. Legkisebb nyerevény 8 pftnyi értéket tuhalad. Egyegy sorsjegy ára 1 ezüst forint, 5 sorsjegyet egyszerre vevő a' 6dikát ingyen kapja. Válthatni azokat Pesten: Barabás Antal úrnál vaczi utca szegletén levő s Magyarhoz címzett posztókereskedésében; Guggenberger Leopold úrnál ugyan vaczi utczában kereskedésben; fűszeráros Weiss Bernát úrnál szinte vaczi utczában a' vastuskónál; ugyan a' vaczi utczában Martynovich Lukács kereskedésében; a' ferencziek piacán Eggenberger úr s fia könyvkereskedésében; Lueff M. illatárus úrnál Kristóf-piaczon; selyemáros Hirsch Ferencz úrnál a' vaczi utczában; ugyanott Frankendorfer Pál kalapárus úrnál és a' nagyhidutczában Rosenfeld M. nagykereskedésében. A' Dorottya utczában fűszeráros Meister Jakab és Girschik Károly uraknál, Országutun Kunewalder testvéreknél a' terménytárban és a' kereskedési casinóban. Budán a' várbán Fiedler ur lottoszedőnél; a' hidnál Quits József dohánykereskedőnél; vízi városban: Boór Henrik ur posztókereskedésében; ugyan vízi városban Riegler József s Tabánban Semelweiss József fűszeráros uraknál. A' diszleti ezüst czikkeket folyó pesti János fejtveteli vásár alatt láthatni Grassalkovics hgnek ferencziek piacán levő palotájában 6 pengő krnyi bementi díj mellett. Kiadta az ö. k. fön-

sége fő
21. 18
rik egy

pes s k
letben
elégíté
minek
dán hit
örvend
részi re
késztv
bár szá
adatlan
de a' té
bárány
sár vég
de a' z
szilvát
olajat,
lyinkát
bona ne
vessel
így ha
hazai te
de csöl
nem fele
stromot
tárgyha

P
a' mult
tanácsn
nézve a
nak tiz
hadser
ezer ol
fegyver
hogy ol
jonczok
ránylag
adózni,
a' tobo
hogy a'
állomán
mihetk
a' föld
az inca
a' közs
Körös,
tákat,
jelenleg
meg. E
ra bizat
nevezte
után tö
re. A'
nya az
szágos
pontjai
ros irán
tasítás
vítas ü
tessék,
székek
résztint
lasztmá
jérmeg
iránt, é
tudomá
táti mu
teknek
Bácsme
küldött
a' küld
sóink e
kosai m
hez s e
nádor
folyam
érkezé
hoz uta
a' foly
szersm
röl érte
pitendő
még ké
regoket
sület or
adataul
tató ese

sége főherceg nádornék elnöklete alatt Budán aug. 21. 1843. tartott választmányi ülésből. Külföldi Henrik egyesületi titkok.

János fővételi sokadalomunk népes 's kéz-és gyarmúre nézve mind nagyban mind részletben élénk vala ugyan, de sikerre nézve még sem elégité ki a várakozást főleg a pénzüszükség miatt, minek tulajdoníthatni, hogy a nagyban vásárlás jobbadán hiteltörtént. A közönséges posztó jó keletnek örvende 's belőle főleg Szerbia 's török tartományok részire legtöbb vásárlás történt. Más gyapju és pamut készítmények is türhetőn keltek. Külföldi gyapjuvevő bár számos vala, mégis tetemes mennyiség maradt eladatlan mind finom mind közönséges egynyiretűből, de a téli kétnyiretű jobbadán elkelt, mint a finom báránnyapju is; a fűrtös magyar gyapju pedig a vár vége felé még árban is szökken a sok yevő miatt, de a zigaraféléket nem keresték. A hamuzsirt 's aszuszilvát jól fizették; ellenben esőkent áron a repceolajat, mézet, fagygyut, viaszt, nyulbort, bort és pályinkát (a szilvapályinkát valamivel jobban). A gabona nem sülyedt mindeddig árban, sőt a zabékevéssel javult is. A kereskedőség hivatalos jelentése így hangzik: a jelen János fővételi vásár alatt a hazai termékek 's kézművek kelete nem esékely vala de esőkent áron. A részletes (apró) kereskedés nem felelt meg a várakozásnak. — A hiteles árlistromot jövő számra vagyunk hagyni kénytelenek tárgyhalmoz miatt.

Pestmegyei közgyűlés. (Folyt.) Aug. 3kán a mult napi jegyzők. hitelesítése után N. Körös város tanácsnoka érzékenyül festvén, milly sanyaru a népre nézve a jelen honvédelmi rendszer, melly szerint annak tíz évi adóját kell egyszerre előleg kiállítani, de a hadsereg nézve sem a legzűszűbb, ha belé 38 ezer olly ember állítatik egyszerre, kiknek azelőtt még fegyvert sem vala szabad tartaniok: indítványba hozá hogy olly intézkedés történjék, miszerint jövőre az ujonczok ne 10 évre egyszerre, hanem minden évben aránylag állítassanak, 's ha az adózónép fiaival tartozik adózni, szüntessék meg, vagy más czélra fordítassék a toborzási adó; szóba hozá egyszersemind a szóló, hogy a népet, melly a hazának annyit adózik, a közállomány jótéteményeiben kiváltkép részesíteni kellene; mihez képest szerezhessen a nép tulajdonjogu birtokot, a földesnr pedig darabonkint is adhassa el pusztáját és az incapoitás multra nézve is töröltessék el, nehogy a községek olly szomorú sorsra juttassanak, mint N. Körös, hol a község maga nevére nem vehetvén pusztákat, az akkori városi tisztviselők nevére vette azokat 's jelenleg azok utódaitól, rokonitól perekkel támadtatik meg. Ezen egész indítvány az utasításkészítő választm. ra bízott 's az indítványozó azon választmány tagjává neveztetett, hogy ott nézeteit bővebben fejthesse ki. Ezután több rendbelimegkereső levelek vétettek szőnyegre. A felsőmagyarországi bányászlársaság 's Nagybanya aziránti megkeresőlevele, hogy az 1827. évi országos munkálatnak bányászat ügyében legalább főbb pontjait tárgyalassanak, ugy szinte Szepesé a 16 város iránt tudomásul vétetett, minthogy ez iránt már utasítás van; Liptó felszólítására a megyei rendszerja vitás ügyében, hogy a tisztviselők felelőssége kifejtessék, a tanácskozások biztosíttassanak, a tisztújítószékek rendeztessenek, megjegyeztek, hogy ez iránt részint már van rendelkezés, részint pedig a ker. választmány munkálata tárgyalakor még tétetni fog; Fejérmegyeé az országgyűlési hallgatóság korlátoztatása iránt, és másik a kebelbeli nemeselek petítioja ügyében tudomásul vétetett; Győr és Zemplényé a czimek rövidítése iránt elfogadtatott; Zólyomé, miszerint utasítási munkálata a nyomtatástól elmozdított, a következők felküldetni rendeltetett. — Ismét a Dunának Bácsmegeyével közösen eszközözendő átvágatása iránti küldöttség jelentése terjesztvén elő, határozatott, hogy a küldöttség Baján oct. 8kán fog összegyűlni. — Olvasóink emlekezni fognak, hogy Áporka és Majosháza lakosai megtelepítendő pusztákért folyamodtak ö felségéhez 's ez iránt a megyétől ajánltattak 's egyszersemind nádor ö fens. kegyes közbenjárása is kikéretett; ezen folyamodásra most a nm. udvari kancellarijától leirat érkezék, miszerint a folyamodók a ráczevi uradalomhoz utasítottak, nádor ö cs. k. fens. pedig jelenté, hogy a folyamodókat pártfogása alá venni méltóztatott, egyszersemind kikérvén, hogy a RR. ö fons. a dolog sikeréről értesítsék. Illy nehéz hazánkban egy kis megtelepítendő földhöz jutni, 's vajmi sokkal nehezebb leendő még később, és mégis vannak emberek, kik német seregeket szeretnének bevezetni! — A m. gazd. egyesület országos cselédrendszer-felállítást tűzvén ki feladataul, megkeresé Pestmegeyét is, hogy a benne található cseléd rendszabályokat használatul az egyesület-

nek összeszedetni sziveskedjék, mi is megrendeltetett. — Majd a hatvani utópités iránti küldöttség jelentése nyomán elhatározatott, hogy az ut csakugyan Aszónak vétessék, czélszerűbbnek 's jutányosabbnak találtván ez a bagi vonalul. — Kovács Mihály orvos dr, hogy hosszas életét tudományok körüli buvárdással töltvén 's azoknak különösen nyelvünkön mivélésén fáradozván, igen sok, leginkább természettudományi műszót gyűjtött össze 's azokat most élte alkonyán, fáradozmai czélkövével, kiadni szándékozván, vállalata pártoltatására kérte a RRket, kik azt, mint épen korunkban, midőn a tudományok magyar tanitása országosan sürgettetik, legjelentősöbet, illőn méltányolván a szbirákat előfizetésgyűjtésre bízák meg 's különben is ajánlatni határozák. — Egy szentszéki itólet végrehajtása fordulván elő, az utasításkészítő választmányak, a jelen volt egyháziak kívánatára is, meghagyatott, hogy olly javaslatot készítsen, mellyel fogva a szentszék csak szorosau a házassági viszonyokról ítéljen, az elválás világi viszonyai fölött pedig a világi hatóság bíráskodjék. — Most nevezetes tárgy került elő. A pesti kertészek ugyanis czéhet akarván alakítani, ez iránt már legf. szabadítékot is nyertek 's azt most utólag, miután Pest város tanácsa már szokott módon kihirdette, sőt már kertészbiztost is nevezett, a megyének kihirdetés végett bemutatták. A RR. fájdonnal látták, mikép vonatnak már a földművelés ágai is a kedvelt és utált egyedárusságba 's mikép pártol a városi tanács néhány kertész azt nyi ezer család rovására sőt végromlására, kik Budapesten és vidékén kertészségből 's gyümölcstermesztésből élnek, a nélkül, hogy a felállítandó czéh tagjaivá lehetnének; ennél fogva az oklevél, mivel a kertészség nem mesterség, ki nem hirdettetett, hanem felírás mellett ö föls. alázatosan fölterjesztetni határozatott; a városi tanács pedig megkerestetni, hogy a megyei jogokat tisztelben tartsa és sarlóját más vetésébe ne eressze. Egyuttal több féle visszaélés jelentetvén, mi által a természetvényeket Pestre hozó vidéki nép mértéken tul gyötörtetik, zsarolattik sőt a kofák által üldöztetik: a városi tanács szinte megkerestetni határozatott, hogy e visszaéléseket megszüntetni buzgózkodjék. — Aug. 3 kén hirdettetett Thaler Mihály altábornagy oklevele, melly által ö 's utódi ö föls. magyar bárói rangra emelni méltóztatott. Ezután olvastatott Fáy Gy. váci főszbirónak hivataláról gyöngékedés miatti lemondása, buzgó hivatalviselését a RR. jegyzőkönnyvilleg méltányolván, helyébe Pánczyk Eduárd alszibirót határozaták ö cs. k. főhőségének kinevezés végett ajánlani; Beniczky Ágoston halála által megürült váci jár. alszibiróságra pedig Fáy Béla alszibiró a pilisi járásból kívánván áttétetni, szinte ö fens. ajánlatni határozatott; mivel pedig Veres Zsigmond eskütt is hivataláról leköszönt 's a kinevezetés által ismét új helyek ürülvén meg, több rendbeli folyamodás ö főh. nek terjesztetett fel. — Ö cs. k. fons. Deák József alapítványi ügyvédet bíróvá méltóztatott kinevezni. — Egy helység több évi adó tartozásának elengedtetéseért folyamodván, szóba hozatott az adókules újabb rendeztetése, mihez képest a helységekre nézve olly összeírás határozatott, miszerint minden helység maga írja össze lakosainak adó alatti vagyonát, 's aztán ezen összeírás a zsellérekkel, kik mind a lakosok vagyonát. mind azt legjobban tudják, mit a vagyonosbak eltagadnak, annak adója rájuk háramlik, szembesíttessék; aztán ez összeírásban minden járásban más járásbeli tisztviselők járjanak el; végre nagyobb községek, városokbani összeírásra külön küldöttségek neveztettek. — A nm. htan. intézvénye következtében a husárszabás került szőnyegre; a RR. ugy levén meggyőződve, hogy míg a czéhek fenállanak, addig tökéletes megnyugtatóst nem remélhetnek, ámbár nem látták tökéletesnek, a mostani rendszer fölötti jósága miatt mégis elfogadták azon javaslatot, mellyel e végre küldött választmány készítet 's melly előbbi gyűlésből a nm. ud. kanczel. utján ö fels. nek, ugy a nm. htan. is fölterjesztett 's már nyomtatásban is megjelent, határozván, hogy ezen rendszer nov. 1 léptessék gyakorlatba, — a munkált választmány pedig első alisp. elnöklete alatt a gyakorlatba vételre utasított.

Debreczen aug. 14én. Tegnap délután 4 órakor tartá a helybeli ref. collegium olvasótársasága első örömmünnepét, igen díszes gyülekezet előtt. A nálunk első illyenemü ünnepről annyit mondhatni, hogy türhetőleg sikerült. Nyitányul a colleg. éneklők a Szózatot éneklé, de kissé silányul; ezt a szavakat követék; közben az éneklők a 'Fóti dalt' adá elő, melly tetszést nyert 's végül ismételtetni kéretett. Az elszavalt

5 vers 's egy prósai munka elég ügyesen szerkesztett zsemgeművek valának 's tetszéssel mondaták fel. Az ünnepelet Péczeley ur azon előterjesztése zárá be; hogy ö a szépirásban leendő tökélyesbülés eszközlése végett versenyre buzdítván az alsóbb tanulókat, a mindenik osztályból kijelelt legszűbben író ifjat azéltollal jutalmazza; a hat kijelelt jutalmazott közt pedig ismét a legszűbben író az erdélyi legközelebbi orsz. gyűlési tagok képtárával ajándékozza meg. E jutalmak azonnal át is adattak Midőn a debreczeni collegium növendékei illymódon egy részben haladni látjuk, lehetlen, sajnunkat nem nyilatkoztatnunk az iránt, hogy tán a közelebbi szabadabb fegy miatt most némelly ifjak a bejáráskodás 's rendellenkedésben iparkodnak magokat kiűntetni, annyira hogy magokviselete ellen általános a panasza. Az ifjuságnak minden hőkeblü barátja, szivből ohajtja, hogy a jövő iskolai évben az olly igen kedves hatást gyakorló illedelmes és finom magaviseletben keressenek magoknak dicsőséget collegiumunk mindenkoru növendékei; 's érdemeljék minden jó érzésűek tetsző becsülését!! —

Vasmegyei ellenör. (Folytatása.) VII szer. A gr. ur ismét némelly szavaimat megváltoztatá. Én nem irtam, hogy *ellenadatokat fogok felhozni*, hanem irtam: *lehetlen „ellenörri“ adatokat fel nem hoznom*, miket fel is hoztam, megmutatván, hogy nem ugy működtek mint irák. — Nem áll az is, hogy én irtam volna: *a csin több vést hoz*, hanem állítam: *hozhat*, 's állítam imigy: *hogy telepleztetvén, habár félíg meddig is, önöltött intelligentiájok, lássák a csin*, melly illy értelmi sulylyal, *több vést hozhat a hazára mint a mivelellen ngerstömög büntette*. Megfontoltam én gr. ur! e szavak értelmét, 's a nélkül, hogy forradalomra czélzó *fejtellességi elv* vezérelne (elhíhetí) — o ur, hogy illy elv nem is létezik edes hazánkban, mert a köznemességet, akár mint analysaljuk tetteit, nem ez, hanem a megszokott régi, ősi, a tudatlanság 's t. ef. bantja: adjunk illő nevelést 's imez aggodása: „Hazánk legujabb történetében, egy eddig ismeretlen zsarnokság készül szerepelni.“ megszünnend) mint nélkülözhetlen, de józan haladás és átalakulás barátja ismételve fenhargon kiáltom: *Hazámfiak!* az önöltött intelligencia csinja több vést hozhat társadalmunkra, mint a miveletlen nyerstömög büntette. Erő t. i. az ész és rettenetes erő, ha visszaélnék vele: de ki el hamarabb vissza vele, mint az, ki értelmi suly helyett csin (Eleganz) ölt magára, és sulya nem levén, tollkint sodortatik ide, oda, szenvedélyei levén szárnyai. — Ez ö, ragadoz, csal, rászed, 's pedig nem baltal, baltával, *drága mussikával vagy pallerosótt ládával* (igy nevezé egy valló a kocsi-ládát) ész. bérlett közel 's mig a kezét rajta érvén megköjtük, az ész áskálódásait, mühelyét hiába vesszük lesbe — ritkában érvük rajta. Például: egy nimbuszok egyed azt állítá, hogy a választmányi *végzéseket nimbuszban kívánná a köznemesség elé terjesztetni*. Ugyanaz, a m. é. november 22röl a megyei törvényszéki bírák választásáról így ír: „*Hire volt, hogy jönek be a részekből is, azonban a választás most még a dolmányos urak segítségével nélkül ment végbe*“ P. H. ban. Avvagy nem o vasá-e a gróf *legfőbb okát*, miért maradt ki a fenebb említett 2dik levélből a felveendő tárgyak említése? — De mellőzzük a gyűlöletes példákat; igaz marad az, hogy törvény korlátain belül, vagy kívül többjót, vagy vést okozhatni észszel, mint erővel. — VIII szor. Állítja a gr. ur, hogy a párt és — o — ur mindent elkövetett a főkérdések elfogadására 's a kezében volt eszközöket megkisértette a czél elérésére. Felelet: Pusztá, üres állítás semmit sem bizonyít. A gr. ur a *magány-életre* hivatkozik 's mondja, hogy ott működtek. No ott megadák az adónak! — Hogy többet ne említsék, némelly helységekre (példa: Niczk) még a választmányi munkát is april. 3dikán, tehát a gyűlés napján, érkezék meg. — Más helységebeliek azt vallák vizsgálat alkalmakor, hogy ök nem tudták, nem értették meg a meghívó levél tartalmát is. Több községnek — tisztviselők által — az mondatott april. 3ára ne jöjenek be, vagy költségkimelés tekintetéből (szép erény! vajha előbb kezdetűk volna gyakorolni!) csak 3 — 4en; mert a vármegye az adót ugysem fogadja el. Mi a *választmány üléseit* illeti, ugyan kinek fejtegethették itt gr. ur, miután ellenzék nem vala, 's a köznemesség hiányzott? — Hát illy keskenyek volnának a törvényes korlátai, illy esékélyek az eszközök? — Nem lehetett volna beidézni a ns. communitások előkelőit? — Nem lehetett volna olly egyedeket kiküldeni, kik bizodalnukat bírák? Nem szabadott

volna fogalmukhoz mért felvilágosító értekezést nyomtatni számukra? 'sat. A' vegyes házasság tárgyában — emlékezzünk csak vissza — más rendelkezés — a' börtönt ismertető könyv kinyomatásában — más áldozat történt. Boldog Isten! még is e' párt *mindent* elkövetett! — El, azt mondja a' gr. ur, mert a' választmányi tanácskozás eredménye: a' főkérdések *egyhangulag* vagy *igen nagy többséggel* történt elfogadása lön; és ez jó következtetés! de midőn én írárok, hogy: a' gyűlés napja adó-népszerűsítést épen nem mutatott, ez már rossz logica (?) — Ez is jól van! — Bizzuk a' vasmegeyi közönségre, hogy itélje meg: vajjon illy működés után, szerénység vala-e *annyi szent küzdelmet (?) kitűrt kellemlenségek levívását (?) feszített buzgalommal működést (?)* emlegetni? — Az én csekély véleményem szerint az idéztem szavak csak a' bihari's még némelly megyei elbarátok ajakira illetek volna, kik, noha náluk is könnyebb volt a' tudatlan tömeget nem fizetésre bírni, mintsem az áldozatokra készsége tenni, még is az adót — pedig szavazat által — nagy többséggel kivívák. Ez már működés! — Továbbá azt állítja a' gr. ur, hogy a' miveltebbek nagyobb része nem hiányzott 's ellenkező adatom hamis. Miután ezen hamis szó nem tudom minő érből olly dunailag foly, szabadjon egy kicsit számítnunk. Nálam fel vannak jegyezve kik és hányan voltak jelen? az összes szám körülbelül 80 egyedből sem állott (NB. első nap! mert második 's következő napokon, more patrio, tudjuk mi szokott történni.) E' számban sokan valának: uradalmi tisztek, polgárok és szerzetesek is, kiknek a' tárgyhoz semmi szavuk. Mintegy 17 szót a' főkérdések ügyében 's már szól vala még négyyszer 17 (pedig bizony, joggal bíró, ennyi nem volt volna ki) hát ez Vasmegeye intel igentűje? Isten őrizzen! *Igaz*, és nem hamis mit írtam, hogy a' miveltebbek nagyobb része is hiányzott. Nem volt t. i. jelen *Széchenyi Ján. gr. ur, legelőször is azért említve*, mert ő állítja, hogy a' litásom hamis. És én ezt annál inkább bánulom mert vá'aszában imigy nyilatkozik: „a' választmányi ülésekre meghívatott a' megyének minden rendű nemessege, ott tehát megjelenni mindenkinek joga volt. (Ezt senki sem tagadta 's halljuk most a' javát) *sőt annak, ki a' közügyet csak egy kissé szíven hordozza, megjelenni kötelessége volt.* És gróf *Széchenyi Ján. ur nem volt jelen* ismétlem, de ám azért közügy iránti szeretetéről nem kétkedem. Továbbá: *nem voltak jelen:* a' es. kir. f. h. g. Batthyányi (még Luj. is sem) Festetics, Nádasdy, Eszterházy, Erdődy, Széchenyi P. Csizráky, illetőleg hercegek és grófok, Szegedy ö. ex. ca, sem személy szerint, sem képviselők által. *Nem voltak jelen:* Márffy, több Horváth, Bertha, Geig. r., Kőszeghi, Vidos, Lippics, Szigethy, Szecsődy, több Laky, Szabó S., Miskey, több Korosmáros, Egerváry, Tóth B., több Vajda, Radó, Szelestey, Kemnitzer, Nagy 'sat. t. cz. urak és mennyi uradalmi nemes tiszti 's t. ef. a' hosszú lajstromot kívánó tb. és ügyvéd urakon kívül. Kérem a' gr. urat kérdezze meg csupán azokat, kiket ő maga is — perse caeteris paribus — miveltebbeknek is-

mer, kik valának és nem valának közülök a' mondott választmányi ülésben? 's könnyelmű kifejezését, imigy fogja változtatni: *bizony még is igaz!* Ebből önként következnek; hogy nem azok igénylék per eminentiam a' miveltebbet, kiket annál tévedtebben vélt, mert ime szavakkal: „a' köznemesség közül alig vala egykettő látható“ a' miveltektől megkülönböztetem, nem azok, kiknek fejrázásukról a' gr. urnál sokkal tapasztalatiabb tapintattal írta a' Világ levelezője január 13 ról kelt következő tudósítását: *ha a' jelen volt néhány köznemes arczenoglásai a' többinél rokonérzetre találnak, igen alapos okom van kételkedni, ha a' házipénztár költség* (az ember alig ismer o' kifejezésben az adóra), *e' legigazságosb indítvány, kereszttől menend-e?* Végre e' rovatot ezzel zárja be gr. ur: „Joggal mondható tehát, és minden szerénytelenség nélkül, a' H lap levelezője, hogy az értelmesb rész a' jelen hazai életkérdésekre hajlott, 's ezt már most annál nyiltabban állíthatjuk, mivel hazánk javát atyai szíven hordó bölcs kormányunk, azoknak majd mindenikét a' k. k. előadásokba foglalja.“ No ez már különös összefüggés! a' május közepén kiadott k. k. előadások az életkérdéseket magukban foglalják, tehát most annál nyiltabban lehet állítani, hogy a' januári követelést készítő *vasmegeyi választmány* értelmesb része az életkérdésekre hajlott. Sic? — Helyes, főleg ha még azt is megjegyezzük, hogy a' hajolásra nem volt szó, hanem csak az mondatott, hogy *nagyobb része* hiányzott. (Vége köv.)

Spanyolország

(Uj forrongás Barcelonában. Saragossa nyugtalanodik. Espartero és társai minden méltóságuktól megfosztattak.) Telegrafi sürgönyök szerint Spanyolországban ismét uj zendülés készül; a' barcelonai junta ugyanis az önkénteseket ismét fellegyverzé. 's a' királyné nagykoruvá nyilatkoztatását ellenzi és központi juntát követel. Saragossa e' példát csakhamar követi 's fölszó. itást intéze a' nemzethez, melyben zendülésre izgatja a' főnálló kormány ellen, minthogy csak központi junta intézheti el a' birodalom sorsát. E' zendületi szellem felső-Aragoniában is olly félelmesen terjed, hogy rövid idő mulva ismét polgárháborúnak leend kitéve e' szerencsétlen ország. — Espartero és társait minden méltóságuktól, czimeik és rendjeleiktől megfosztotta a' ministerség. —

Anglia.

(Alsóházi viták a' szerb ügyek fölött.) Aug. 15 n Palmerston indítványt tön az alsóházban a' szerb ügyekre vonatkozó irományok előterjesztésére, 's indítványát köv. okokkal támogatá: „Tudjuk mi történt Szerbiában Georgievics megválasztása és Russzia közbenjárulta óta. A' czár Georgievicset letéetni kíváná, mivel erőszakoskodással emeltett föl, továbbá parancsolá, hogy a' szerb nemzet új választást eszközöljen, 's Vuosics és Petronievics Szerbiát hagyják el. A' porta ellenkezett e' kívánattal, mert a' czár legfőbb is csak azt követelheté, hogy szabad fejdelemválasztás engedessék a'

szerbeknek, melly jogukat a' porta nem is sérté meg, de igen is megsórténé, ha a' czár kívánatának engedne. Ez ellenmondások azonban siker nélkül maradtak, mert a' czár engedést követelt, ellenkező esetben pedig a' baráti viszonyok fölbomlásával fenyegetőzött. A' porta tehát engedni kényszerült, ámbar jól tudá, hogy a' nagy hatalmak 1840. júliusi szerződése leginkább csak függetlensége föntartásáért költették. Ez okból tehát a' 4 nagy hatalomhoz folyamodott. De mit tett Anglia? Konstantinápolyi követünk azt hívé, hogy pártolnunk kell a' portát a' czár ellen, amde a' kormány szokás szerint nem akart ez ügybe avatkozni, hanem csak arra várt, hogy mit fog tenni Ausztria, mellynek példáját követni kívánta. Ez nem illő bánásmód, mert hazánk legcsekélyebb érdekében is saját véleményét kellene a' kormánynak követnie. Ausztriának különben is egészen más érdekei levön Szerbia ellenében mint Angliának, ámbar egyébiránt a' török függetlenség föntartását szinte szíven kellene viselni. Ausztria a' leghatalmasb birodalmak egyike, 's bizonyosan még félelmesbbé válhatnék, ha minden erőforrást ki akarná fejteni. Amde a' czár olly fontos szolgálatokat tehet saját szerű helyzeté következtében Ausztriának, hogy a' szerb kérdésnél erősest hunyt szemet ez utóbbi. Azonban, ha Anglia a' ladságon huzottatja magát Ausztria által, ugy mulhatlanul legszentebb érdekeit fogja kockáztatni. Ausztria tehát engede a' moszka unszolásnak, Anglia e' példát követé, Franciaország pedig nem akart uj elszigeteltségbe jutni, 's így a' porta járomba hajlítá fejét, 's a' júliusi szerződés híresztelt magasztos sikere füstbe ment.“ Peel montegeté a' kormányt, 's rövid vitaközös után Palmerston önként visszavéve indítványát.

Külföldi clegyhír.

London. Az alsóházban majd mindennap képmény kifakadásokat hallhatni Irland miatt a' ministerek ellen: Peel azonban csak hallgat 's folyvást a' semmit nem tevés politikáját követi. — Green lóghajós aug. 14 kén Londonból francia földre röpülni szándéklott.

Paris. Zurbanó spanyol táborfő Perpignan vidékén megtelepülni szándékozik. — Joinville hget tengerészeti tanácsossá nevezé ki a' király. — Hire jár, hogy Otaheiti közelében összeütközés van készülöben néhány francia és angol hadihajó közt. —

Sz. Pétervár: A' czárnak aug. 4 kén unokája született, ki a' keresztneve Miklós nevet kapott, és czári fonségnek nevezetüni.

München. A' bajor kir. Münch-Bellinghausen bárót, mint a' „Griseldis“ és Vadon fia“ című drámák szerzőjét, bajor érdemrenddel díszesité. —

Madrid. A' királyné követet küldé anyjához Parisba, mint mondják, csupán családi ügyekben.

Toulon. Aug. 10 kén 3 sorhajó indult el Tunis felé, hová a' török hajóhad megérkezett. —

Haaga. Hollandiában a' jövedelemadó fog ezen-tul divatozni, miben a' lakosság nem igen gyönyörködik. —

ÉRTESÍTŐ.

Gőzhajók járása.

ndul: **Pestről Pozsonyba 's Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 7 órakor 's minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. —
Bécsből Pozsonyba 's Pestre szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és csütörtökön egy rakhajó. —
Pestről Zimony 's Orsova felé majus elejétől october végeig, hajnalkor helyenkint kétszer (vasárnap és csütörtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, **Mohács és Eszék** felé minden pénteken egy utasi gőzös; végre **Zimony és Drenkova** felé minden vasárnap és csütörtökön, az alduára mindenkor regg. 5 órakor. E' fölött **Pozsony és Bécs** közt mindennap megfordul **Bécs** nevű gőzös.
 Érkezik: **Pestről Bécsbe** 's viszont mindennap; **Orsova és Zimonyból Pestre** minden vasárnap és csütörtökön.

Bolt-változtatás.

Mitterdorffer János, 30 év óta az uri- és korona- utca szögletén Troll-házban állott **fűszer-, anyag- és festék- a' 'Malászhoz'** címzett kereskedését, a' régi posta-utczába az aranykéz melletti Borárosházba költöztette.

Részletes áruláson kívül, mint eddig a' bizomány- és szállítási kereskedést változatlanul folytatandja, és a' t. cz. közöns szolgálatával élésre, valamint ügybarátít gyakori foglalkodtatásra kéri Pest aug. 12 én 1843.

József-hengermalom. Mivela' buzaárverésre kitűzött sept. 25 ke nagy zsidóünnepre esik, tehát csak sept. 28 kán menend véghez az árverés. Az igazgatóság. 1—3.

Hirdetés.

Néhai mélt. zsadányi és török sz. miklósi Almásy Ferencz ur tömegéhez tartozó t. Zemplény vmegyében fekvő garanyi, baracsi, kásói, bodzás új-laki javak folyó évi september 5 én Gar-

ranban a' tisztlakon — ez évi sz. mihály naptól számított három, vagy hat évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni, és pedig az egész birtok vagy együtt, vagy minden helység-beli külön külön, a' mint az árveréskor a' környüállás kívánni fogja — Igy szinte ugyancsak Garaban a' kijelölt helyen haszonbérbe fognak adatni ezen javakhoz tartozó, a' többi közbirtokos oraságokkal közös regálek, nevezetesen bodzásújlaki 3 koresma, mészárszék, vásárbér, bolt, helmezi 3 kerekű vízi malom, kásói koresma, fehérlítő, garanyi koresma, nemkülönbön közös kisebb rész-birtokok, legmoezi, gerebesi, eséki, és gereseyi — a' bérleti szándékozók biztosítékpénzzel ellátva az árverésre hivatalosok. Kelt Gyöngyösön aug. 15. 1843. 3—3

Gubacs és makk-eladás.

A' f. m. k. udv. kinstár rendeletéből közhírré tétetik, hogy a' megürült kalocsai érseki urod hoz tartozó bácsi kerületi erdőekben találtató makk és gubacsbeli termés f. 1843. évi sept. hó 4 én Bács mezővárosában a' tisztartó lakon, a' hol a' feltételek írásban addig is megtekinthetők, tartandó árverés útján, a' többet igéronék el fog tüsténi készpénz-fizetés

mellett adatni. A' mellyre a' vásárlani szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva illendően meghívatnak. 8—3

Hirdetés.

A' f. m. k. udv. kam. rendeléséből folyó év sept. 25 én Tisza-Ujlakon Ugoesamegyében az ottani k. sóhivatalnál 1125 db különféle rendű kimustrált szálfa közöns. árverés útján kisebb osztályokban az illető árnak azonnali lefizetése mellett elfog adatni, azon hozzátétellel, hogy a' venni kívánók egy a' beesártól 10 petre határozott bánatpénzt letenni kötelesek lesznek. Kelt Budán augusztus 16 dikán 1843. 1—3.

Magyar pezsgő,

francia modorban készítve, erős habzásu, 's olly finom és tiszta zamatu, hogy csak valódi borismerők által különböztethetik meg a' francziától; továbbá, valódi

francia pezsgő

a' legjobb gyárakból, és legfinomabb 1834-ki tokaji aszabor kapható Pesten Weiss B. és társánál, a' „vas tuskónál.“ 6—6